

VERKSAMHETSHANDBOK

Fastställt av
Ann-Kristin Karlsson

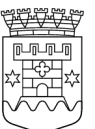
Dokumentansvarig
Ann-Kristin Karlsson

Datum
[Publicering
sdatum] 1 (7)

HALLTORPSSKOLAN F-6 OCH FRITIDSHEM 2024

Kalmar kommun

Inledning

Rutinen är upprättad för att främja elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, könsidentitet eller uttryck, funktionsnedsättning eller ålder, samt förebygga och motverka alla former av diskriminering, trakasserier eller annan kränkning behandling.

Utbildningen ska enligt skollagen och läroplanerna utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Det främjande arbetet ska syfta till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att bidra till en skolmiljö där alla elever känner sig trygga och utvecklas. Skolans värdegrund ska genomsyra verksamheten. Värdegrunden kan ses som summan av de val, överenskommelser och handlingar som elever och personal manifesterar i skolan. Värdegrund genomsyrar verksamheten först när vi medvetet väljer och agerar på ett sätt som främjar elevers lika rättigheter och möjligheter i skolan.

Ett sammanhållet uppdrag

Arbetet med skolans värdegrund kan beskrivas med hjälp av perspektiven om, genom och för. Elever utvecklar i arbetet med värdegrunden kunskaper om mänskliga rättigheter och demokrati. Värdegrundsarbetet sker också genom exempelvis de demokratiska arbetsformer och positiva arbetsklimat som ska råda i verksamheterna. I detta arbete utvecklar elever förmågor som behövs för att aktivt kunna verka i ett demokratiskt samhälle. Perspektiven möjliggör en helhetssyn som bidrar till att värdegrunden integreras i kunskapsmålen.

Utdrag ur läroplanerna: ”Skolans uppdrag är att främja lärande där individen stimuleras att inhämta och utveckla kunskaper och värden. Skolan ska i samarbete med hemmen främja elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare. Skolan ska präglas av omsorg om individen, omtanke och generositet. Utbildning och fostran är i djupare mening en fråga om att överföra och utveckla ett kulturarv – värden, traditioner, språk, kunskaper – från en generation till nästa. Skolan ska vara ett stöd för familjerna i deras ansvar för barnens fostran och utveckling. Arbetet måste därför ske i samarbete med hemmen. Skolan har i uppdrag att överföra grundläggande värden och främja elevernas lärande för att därigenom förbereda dem för att leva och verka i samhället.”¹

Normer, normmedvetenhet och normkritik

Normkritiska perspektiv kan vara ett stöd och ge personal konkreta verktyg. Ett normkritiskt arbete berör hela det pedagogiska uppdraget och kan vara en grund för att uppfylla målen i läroplanen. Förutom att ge stöd i det dagliga pedagogiska arbetet och hjälpa till att uppfylla skolans demokratiuppdrag kan normmedvetenhet också hjälpa till att förebygga kränkningar. I rapporter² fastslås att det som ligger till grund för att diskriminering och kränkande behandling uppstår inom skolan är normer. Normer riskerar att bidra till förtryck och upprepaning av maktstrukturer som leder till exkludering, diskriminering och kränkande behandling (Skolverket 2009:88, Ungdomsstyrelsen 2013:13).

¹ Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet Lgr 22, s 7, *Skolans uppdrag*

² Se artikel, *Normer, normmedvetenhet och normkritik*, Emilia Åkesson, Amphi Produktion /Förskolan/ skolans värdegrund – Grundskola och gymnasieskola/ Modul: Främja likabehandling/ Del 5: *Normer, normmedvetenhet och normkritik*

Definitioner

Diskriminering som innebär att en elev *missgynnas* av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna; kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. **Indirekt diskriminering:** att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringssätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer utifrån diskrimineringsgrunderna, såvida det inte har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga/nödvändiga för att uppnå syftet. I verksamheten är det huvudmannen eller personal som kan göra sig skyldig till diskriminering då diskriminering förutsätter någon form av makt hos den som utför handlingen. **Trakasserier** som innebär ett uppträdande som *kränker någons värdighet* och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. **Kränkande behandling** är uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker barns eller elevers värdighet.

I Skolverkets allmänna råd om arbetet mot diskriminering och kränkande behandling finns följande beskrivning av trakasserier och kränkande behandling:

Trakasserier och kränkande behandling kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. De kan vara synliga och handfasta likaväl som dolda och subtila. De kan utföras inte bara direkt i verksamheten utan även via exempelvis telefon och internet. Trakasserier och kränkande behandling kan t.ex. uttryckas genom nedsättande tilltal, rykesspridning, förlöjligande eller fysiskt våld. Kränkningarna kan även handla om att frysa ut eller hota någon. Kränkande behandling kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande.

Vem avgör vad som är kränkande?

- Kränkande behandling är ett beteende som är oönskat.
- Det är eleven som upplever sig utsatt för kränkande behandling som avgör vad som är oönskat och kränkande.
- För att det ska vara fråga om kränkande behandling enligt lagen måste kränkningen vara märkbar och tydlig. Den som kränker någon måste också förstå att uppträdandet upplevs som kränkande.
- Om det inte är uppenbart att ett beteende är kränkande så måste eleven klargöra för den som kränker att beteendet är ovälkommet. Eleven kan också ta hjälp av personalen i verksamheten.

Styrdokument

- Skollag (2010:800), 6 kap
- Diskrimineringslag (2008:567)
- Förordning (2006:1 083) om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling
- Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet Lgr22

Styrdokumenterna påverkas av svensk och internationell rätt samt överenskommelser som FN:s Allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, Europakonventionen, FN:s konventioner om barnets rättigheter, medborgerliga och politiska rättigheter och avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor. Principen ur Barnkonventionen om barnets bästa

och barnets rätt att uttrycka åsikter i frågor som rör barnet finns t. ex med som utgångspunkt i skollagen.

Plan mot kränkande behandling

Kartläggning

Vi har genomfört följande kartläggningar:

- Kommungemensam enkät
- Organiserade samtal med elever och personal
- Dokumentation från fall av kränkande behandling
- Personalens observationer

Nulägesanalys

Vår analys utifrån är:

- Ca 63% av eleverna på mellanstadiet att de helt och hållet eller till stor del känner sig trygga i skolan, 21% känner sig trygga till viss del. Ca 88% av eleverna på lågstadiet känner sig till stor del trygga i skolan och ca 5% till viss del.
- Ca 95 % av eleverna på mellanstadiet upplever att eleverna på skolan bemöter varandra bra eller mycket bra, ca 88% av eleverna på lågstadiet uppger att eleverna bemöter varandra bra.

Mål för 2024

- Att öka tryggheten på skolan.
- Att öka studiero på skolan.
- Att lära eleverna att ta ansvar för sina egna och andras saker.

Främjande arbete (för likabehandling) och förebyggande arbete (mot diskriminering och kränkande behandling)

Insats: Vår plan mot diskriminering och kränkande behandling aktualiseras för barn och elever, personal samt vårdnadshavare. Nödvändiga uppdateringar och justeringar görs i planen.

Ansvar: Rektor - avsätter tid vid personalmöten och föräldramöte,
Personal - bidrar till uppdateringar och justeringar av planen

Insats: Vid terminsstart och vid behov diskutera trivselregler med eleverna. Diskutera reglerna i klassråd, elevråd och arbetslag innan nya beslut fattas. Arbeta med att synliggöra trivselregler för att alla ska känna till och bli påminda om dem.

Ansvar: Rektor och klasslärare

Insats: På Halltorpsskolan strävar vi efter och arbetar för att skapa lugna och trygga lärandemiljöer, där varje barn och elev får växa och utvecklas.

Ansvar: Ledning och all personal

Insats: Diskutera arbetsro med eleverna för att se vad de anser att arbetsro är och gemensamt komma fram till insatser för att öka elevernas arbetsro.

Ansvar: Klasslärare

Insats: Som en naturlig del av undervisningen samtalar elever, lärare och fritidspedagoger tillsammans om normer och värden.

Ansvar: Lärare, förskollärare och fritidspedagoger

Insats: Kontinuerligt under året samtalar man i alla klasser kring skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Ansvar: Lärare, förskollärare och fritidspedagoger

Insats: Diskutera delar av likabehandlingsarbetet på höstens föräldramöten.

Ansvar: Skolledning och klasslärare.

Insats: Elevrådet träffas 2–3 gånger per termin och inför detta möte ska det hållas ett klassråd i samtliga grupper. En gång per läsår ingår också ett matråd.

Ansvar: Klasslärare, skolledning

Insats: Strukturera upp utlåning av lekmaterial på rasterna.

Ansvar: Klasslärare, fritidspersonal, skolledning

Insats: Rundvandring i början av läsåret för att öka tryggheten på skolans område för förskoleklass.

Ansvar: Förskollärare, fritidspedagoger och klasslärare i alla årskurser

Insats: Utflyktsdag till ”Örarevet”. Årskurs 6 planera aktiviteter och årskurs 5 är gruppleddare i åldersblandade grupper.

Ansvar: Klasslärare för årskurs 5 och 6

Insats: Utflyktsdag till Päröbadet, första skolveckan efter sommarlovet.

Ansvar: Lärare

Insats: Övergången mellan förskola och förskoleklass, samt mellan förskoleklass och år 1, underlättas genom inskolning under vårterminen.

Ansvar: Förskollärare, klasslärare år 1.

Insats: Övergång från lågstadiet till mellanstadiet.

Ansvar: Klasslärare

Insats: Fadderverksamhet. År 6 gör aktiviteter med F-klassen en gång i veckan, t ex rastaktiviteter och läsa sagor.

Ansvar: Lärare i år 6 och F-klass

Insats: Kurator genomför arbete med år 6 inför övergången till år 7.

Ansvar: Kurator

Insats: Övriga trivselfrämjande, gemensamma aktiviteter är vandring, vänskapsdag och läsvecka. FN och Pride arbetas med klassvis.

Ansvar: Lärare, förskollärare och fritidspedagoger

Insats: Halltorpsskolans arbetslag diskuterar kontinuerligt vid olika konferenser och mötestillfällen normer och värdegrund.

Ansvar: Rektor

Insats: Elevhälsateamet samverkar med övrig personal utifrån ett hälsofrämjande och inkluderande perspektiv för att åstadkomma en god lärandemiljö med ett extra ansvar för elever med särskilda behov.

Ansvar: Elevhälsateamet

Insats: Vid utvecklingssamtal samtalar elev, vårdnadshavare och lärare om mål, lärande, trivsel och det sociala klimatet i klassen och på skolan. Frånvaro dokumenteras. Individuell utvecklingsplan upprättas på höstterminen och följs upp och revideras på vårterminen.

Ansvar: Lärare

Insats: För att skapa en trygg tillvaro under raster finns rastvärdar på skolgården. På fredagar är det två vuxna ute när skolskjutsarna går hem för åk F-6.

Särskilt lärarschema upprättas inför varje läsår.

Ansvar: Rektor i samråd med lärare

Insats: Hälsosamtal genomförs i förskoleklass och årskurs 4

Ansvar: Skolsköterska

Insats: Trivselsamtal i årskurs 3 och 6

Ansvar: Kurator

Åtgärder vid akuta händelser

Vid misstanke om kränkande behandling och trakasserier mellan elever.

1. Alla som ser eller hör kränkande behandling agerar genast för att avbryta.
2. Klasslärare och rektor informeras. Händelsen dokumenteras i Draftit.
3. Vårdnadshavare informeras så snart som möjligt, helst samma dag.
4. Om händelsen bedöms som kränkande behandling påbörjas utredning och rektor anmäler skyndsamt (senast nästkommande dag) till huvudman.
5. Åtgärder vidtas utifrån vad man kommit fram till under utredningen.
6. Uppföljningssamtal med inblandade.
7. Om kränkningarna inte upphör beslutar rektor om fortsatta åtgärder.

Vid misstanke om kränkande behandling mellan vuxen och elev.

1. Personal som får kännedom om kränkande behandling eller trakasserier informerar rektor.
2. Rektor påbörjar utredning.

Plan mot diskriminering

Undersökning

Följande metod har använts för att undersöka risker för diskriminering:

- Kommungemensam enkät

Analys

Enkätsvaren visar att ca 20% av eleverna på mellanstadiet inte upplever att lärare behandlar alla elever lika oavsett om de är flickor, pojkar eller har annan könsidentitet.

Åtgärder

Följande åtgärder ska vi arbeta med för att förebygga diskriminering samt främja lika rättigheter och möjligheter för barn och elever:

- Skolans personal för alla elevers lika möjligheter, oavsett kön, ålder, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller könsidentitet eller uttryck. Verksamheten ska präglas av öppenhet och respekt inför skillnader i människors levnadssätt. Detta görs genom att lyfta in olika perspektiv i undervisningen och att ha en öppen dialog med eleverna.
- Arbeta kring diskrimineringsgrunderna med eleverna för att öka medvetenheten hos både elever och personal.
- Elevhäloteamet på Södermöreskolan är hbtqi-certifierad.
- All personal kommer att få en övergripande genomgång om hbtqi.

Åtgärder vid akuta händelser

Vid misstanke om diskriminering mellan verksamhet/personal och elev.

1. Personal som får kännedom om diskriminering informerar rektorn.
2. Rektor påbörjar utredning.

Uppföljning och utvärdering

Uppföljning och utvärdering av Plan mot diskriminering och kränkande behandling sker under vårterminen. Elever och övrig personal involveras i arbetet. Planen revideras årligen.

Ansvar: Rektor och elevhäloteamet